

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 160 K, félévre 80 K,
negyedévre 40 K, egy óra 13-30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felölös szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-egyesület
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Szemle.

Ide vetitek egy megrázó képet, a nagy világéget megindító szarajevói merénylet pistolyának tüzet. Mikor elődőlt a gyilkos fegyvere, az egész világ megdöbben s úgy érezte, hogy valami nagy, valami borzasztó és szörnyű rém veti a világra árnyékát. Ezt a szorongó érzést úgyeszen használták ki a destruktív lapok: a „Világ”, „Az Est” és hitsorsos társai, összefogva az utcai demagógokkal, hogy nyitlan a háborúra uszítsanak és titkon aljas céljaik elérésén dolgozzanak. Ugy-e, hallják még Önök is az országban szerte-hangzó kiáltást: „Vesszen Szerbia!”, még érzik ereikben a lázasan lüktető vért, érzik arcukon a lelkesedés pirját, melyet a háború belénk szuggerált, reánk ötközött izgalma keltett egész idegrendszerünkben. Azt mondták, három hónap alatt végzünk Szerbiával, megbosszuljuk a kiömlött fenség királyi vért és lemossuk Magyarország gyalázatát... Tudjuk, mi következett —: szükség, nélkülözés, nyomor és gyász... és ki tudja, meddig tartó sötét, fekete gyász... Ugy mondják, a történelem megismétli önmagát, megismétli az eseményeket, csupán a színterek változnak néha. Csodálatos!

A szarajevói vérszemélyek hét esztendősfordulóján bomba robbanik a szerb fővárosban, Belgrádban s a bomba a szerb királyi család tagja, a régensherceg élete ellen volt irányítva. A herceg sértetlen maradt. A tettest egy délmagyarországi fiatal ember személyében elfogták és ezzel a világ talán napirendre is tért az esemény felett, mert nem igazolja tovább szennyező-éhségét. De ha egy kissé gondolkodni kezdünk, ha a két esemény között bizonyos fokú hasonlatosságot fedezünk fel, ha számításba vesszük Szerbia lánggal lobogó bosszúvágyát, mely ma is megsemmisítő vággyal irányul a magyarság ellen, kérdezzük, vajjon nem kell-e hálával gondolnunk a Végzetre, mely egy esetleges bonyodalomnak elejét vette. Mert ki tudja, ha az a bomba kioltja a herceg életét, minő sötét, szomorú és véres napok következtek volna szegény, amúgy is ezernyi sanyargatásnak kitett, rabságban sanyaló délvidéki testvéreinkre. Nem lett volna talán ménteség, hogy a tettes nem magyar, hogy egy fanatikus kommunista, délvidéki testvéreink végzeté talán örökre el lett volna a gyilkos bomba robbandása által intézve. Mert hiszen Szerbiában is lehetnek „Az Est”-nek, a „Világ”-nak ikertestvérei, kik harsogó szájukkal bosszúra ingerelték volna az amúgy is lobbánékony szerb népet. Adjunk hálát a Végzetnek, hogy így esett.

„Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen”

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Nemzetgyűlés.

Budapest, július 2.

A nemzetgyűlés mai ülését 11 óra-
kor nyitotta meg **Bottlik** József alelnök.
Be mutatja **Telesi** Pál gróf háromnapi
szabadságot kérő levelét; megadják. A
pénzügyi bizottság előadója jelentést tett
az üzleti záróról, valamint az állami
kislakások építéséről. Az iskolátogatási
kötelezettségről szóló törvényjavaslatot
harmadszori olvasásban elfogadták, az-
után áttértek a munkásbiztosításról szóló
törvényjavaslat tárgyalására. Elsőnek br.
Szerényi József szólalt föl, aki mint pár-
tonkívüli politikus bírálja a javaslatot. A
népjóléti miniszter elfogulatlanul kezeli
a munkáskérdést, örömmel támogatja
őt munkájában. A munkáskérdést csak
elfogulatlanul és szeretettel lehet meg-
oldani. A munkáskérdés egy kényes mi-
móza a társadalomban, melyhez csak
avatott kezek nyulhatnak hozzá. Szere-
tetnek kell áthatni az egész társadalmat
és a kormányt. A munkáskamara kérdé-
sét rendezni kell, úgyszintén a kereske-
delmi és magánalkalmazottak jogviszo-
nyát is, mert ez széles társadalmi réte-
geket érint. A nemzetgyűlés a munkás-
ság széles rétegeit csak akkor tudja a
maga igazságáról meggyőzni, ha ezeket
a törvényeket megalkotja.

Tasnádi Kovács József azt mondja,
hogy a társadalom nem teljesíti a mun-
kássággal szembeni köteleességét. Han-
gózhatja, hogy elképzelhetetlen, hogy
magasabb társadalmi osztályok vezessék
a munkásságot. Ne akarjunk vegyes
házasságot a proletáriátus és a polgár-
ság között, az államhatalomnak a jog-
egyenlőség alapján kell állani, a gyen-
gék védelme az államnak a feladata, a
kizsárolás ellen kell védeni a munka-
erőt és a jövő generációt, Krisztusi szere-
tet szükséges a munkáskérdés megoldá-
sához. Hangsúlyozza, hogy nem hive a
szakbírósnak, mert ez korrekt jogi
forma szerint ítélkezik, de nincsen érvéke
a gyakorlati élet iránt, súlyos hibának
tartja a kinevezési rendet, mely a leg-
nagyobb korrektség mellett is a kineve-
zett bírakat bizonyos függő viszonyba
hozza.

Pethő Sándor legnagyobb örömmel
fogadja a javaslatot, mert ez a nemzet
szempontjából is nagy horderejű jelen-
ség, a biztosítási intézmény nem csak a
munkások érdekeit viszi előbbre, hanem
az általános gazdasági érdekeket is, ami-
óta az 1907. évi nagyon bevált munkás-
biztosítási törvény a munkás betegsége
esetére való kezelést biztosítja. Azóta
Magyarország lakosságának 1/6-de élvezi
a betegség esetére való biztosítás elő-
nyeit. (Lapunk zártakor az ülés folyik.)

A bankjegyforgalom.

Budapest, július 2.

Az Osztrák Magyar Bank július 15-iki
kimutatása szerint Csonka-Magyarország
bankjegyforgalma további 139 millióval
14.259 millió koronára emelkedett.

A magyar történelem

Új alakjának nevezte el Hódmezővásár-
hely képviselője **Hegedűs Loránt** pénzügy-
minisztert. A mi szerénységünk talán
csekély ahhoz, hogy megoldozza a ke-
gyelmes úr saruinak kötelékét, de szerény-
ségünk és elenyésző csekélységünk mellett
sem vagyunk hajlandók visszhangjai lenni
annak a „tapsviharnak”, mely a kegyel-
mes minisztert hódmezővásárhelyi útján
állítólag végig kísérte. Pompásan csillogó
beszédjéből kiragadunk néhány részletet,
melyek azt lesznek hivatva igazolni, hogy
mind a könnyedén ajándékozott törté-
nelmi név, mind pedig a tudósítások
zárjelei között oly sűrűn megjelenő tps-
vihar még nagyon is korai.

Azt mondja a többek között a mi-
niszter úr: „A halál azért nagyszerű,
mert tudjuk róla, hogy biztosan be fog
következni. Az adóteher bekövetkezése
is éppen ilyen bizonyos”. Nagyobb igaz-
ság politikai, vagy ha éppen úgy tetszik,
pénzügyi beszéd keretében még aligha
hangzott el.

Vajjon szükséges-e tovább folytatnunk? Vajjon elhagyjuk-e Hegedüs Lorántnak azt a túlmerész kijelentését: „Ha azt mondom, hogy a magyar nem bír több terhet viselni, nekem az ántánt el fogja hinni!” Túlmerész bizakodás! Kijelentette ezt a szerencsétlen sorsunkban osztályos Németország is és vajjon hittek-e neki. Miből gondolja Hegedüs, hogy éppen neki fognak hinni. De bár adná az Ég, bár ez az egy jóslata válnék szivárványsugaras valóra a képletes beszédmodort annyira kedvelő dodonai jósnak. Mi kicsinyhittük és ingadozók vagyunk e kijelentéssel szemben, de ha a pénzügyminiszter mindenek által elismert nagy tehetsége meg tudja győzni, meg tudja lágyítani az elkérgesedett ellenes szíveket, hogy azok ne halálos ítéletet, de tehetségünknek megfelelő és általunk elviselhető kártérítési összeget szabjanak reánk, ha el tudja hárítani a viharhadárként fejünk feletti csapongó vést, ha le tudja törölni könnyeinket, melyeket a kétségbeesés kergetett szemünkbe: akkor az ország „legnagyobb financa” egy csapásra történelmi hőssé fog magasztosulni, kinek nevét aranybetűkkel vési majd fel Klio a történelem legszebb érc táblájára. o.

A földreform végrehajtási utasításának ismertetése.

(Folytatás.)

Megváltási ár.

A tényállás megállapítása alkalmával a tárgyaló bizottság a megváltási árnak egyességleg, vagy ennek meghíusítása esetén a végyes bíróság által leendő megállapításához szükséges minden adatot összegyűjt s egyúttal a becserkékről véleményt is mond. Ebből a célból: az ingatlan osztályozza és az egyes osztályokba sorozott területeknek becserkének megállapításához szükséges adatokat külön-külön összeállítja; összeállítja az esetleg megváltandó többi javak, jogok és jogosítványok becserkére megállapításához szükséges adatokat is, ha megváltásuk a ténymegállapításához képest indokoltan mutatkozik; megállapítja az ingatlanon nyugvó és a

telekkönyvből ki nem tűnő igazolt terhek összegét (T. 46. és 82. §.);

elvégi az ingatlan esetleges haszonbér-lőjének kártalanítására vonatkozó becserkést; a szükséghez képest megbecserkelt a megváltás alá nem eső építmény, üzem, haszonvétel, vagy jogosítvány stb. értékcsökkenésének mértékét s a kárpótlásának megfelelő összeget.

A megváltási ár megállapításához szükséges adatok összegyűjtésénél azt kell irányadónak venni, hogy nem a rendkívüli viszonyok folytán kialakult forgalmi értéket, hanem a meglévő teljes értékét kívánja a kárpótlás alapjává tenni, figyelemmel az ingatlanból rendes gazdálkodással nyerhető hozamra is. Ebből következik, hogy pl. az árverésen elért, vagy a külföldről visszavándorlók által adott rendkívüli árakat, vagy pl. egyes vevők (háboruban meggazdagodottak) által adott előszereteti árakat a megváltási ár megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni. Viszont a rendes hozam mellett még figyelembe jöhető szempontok mérlegeléséhez a tárgyaló bizottság szerezze be a kataszteri tiszta jövedelemre, az ingatlan földadókataszteri osztályzatára, egyenes adóra, a községbeli azonos megítélés alá eső ingatlanok szokásos vételárára, a már teljesített gazdasági munkákra és üzemi befektetésre, az esetleg fennálló biztosításokra, a legközelebb lakott helyhez, vagy piachoz való távolságra vonatkozó adatokat is. Az adóhivataltól be kell szerezni az illető községre nézve a vagyonát-ruházási illetékek kiszabása szempontjából gyűjtött adatokról szóló kimutatásnak a legutolsó két évre vonatkozó adatait. Be kell szerezni az ingatlanról az adókataszter alapján kiállított hatósági adó és becserkési bizonyítványt is.

Ha az ingatlant a megváltási jog gyakorlásának megengedésétől legfeljebb két évvel megelőzően vétel újján, vagy árverésen szereztek, meg kell állapítani az utolsó érvényesen létrejött vételi szerződésben említett, illetőleg az árverésen adott ellenértéket is, s össze kell gyűjteni az ingatlanra fordított szükséges, vagy hasznos beruházások meglévő értékének és a gazdasági haszonban meg nem térülő időközbi kamatok összegének megállapításához szükséges adatokat is.

Egyszerkedés.

A tárgyaló bizottság feladata megkísérelni minden felmerült kérdésben a felek között méltányos egyezség kötését. Különösen a következő főbb pontok tekintetében:

1. a megváltás ügyének magánüggyellett lebonyolítása;
2. a megváltható terület kijelölése és nagyságának megállapítása;
3. kik, milyen feltételek alatt, mekkora részleteket kaphatnak a megváltható ingatlanból;
4. a birtokbavétel ideje és körülményei;
5. az ingatlan megváltási ára;
6. a megváltási ár fizetésének feltételei és módjai;
7. az esetleg szükséges pénzügyi kölcsönök felvétele;
8. az ingatlanon nyugvó terhek rendezése;
9. az ingatlan felosztásával járó, valamint az esetleg szükséges egyéb végrehajtásról való gondoskodás, s az ezzel járó költségeknek viselése;
10. az egyes részletek megállapításának, kiháslításának, kiosztásának, átadásának és a telekkönyvi állás rendezésének feltételei és időpontja; végül
11. általában mindazokra a kérdésekre vonatkozólag, amelyek a megállapított tényállás alapján, vagy az érdekeltek felek, képviselőik, vagy szakértőik bemondása, vagy a bizottság

megállapítása szerint az adott esetben megoldhatók volnának.

Az egyezségnek lehetőleg minden fennforgó kérdésre ki kell terjeszkednie és megoldásukat részletesen és kérésre kizáró módon kell szabályoznia. Az egyezségkötés azonban vonatkozhatik egyes részletkérdésekre is, s az egyezségkötés megkísérlését csupán ebből az okból mellőzni nem szabad.

Megváltás terményjáródósággal.

Az egyezségben az ingatlan megváltási árára vonatkozó megállapodás vételár helyett terményekben, vagy készpénzben fizetendő évi járadékra is szólhat.

Egyezség olyan értelemben is létesíthető, hogy a megváltható egész ingatlanra, vagy csak bizonyos meghatározott részre vonatkozólag a megváltási ár megállapítását bizonyos időre elhalasztják, és hogy a megváltott ingatlan után készpénzben, vagy terményekben egyelőre bizonyos haszonbért fizetnek.

Ha a megváltási árra nézve a vázolt módok egyikének alapján sem volna megegyezés létrehozható, amennyiben a többi kérdésben az érdekeltek egymással megállapodásra jutnak, a tárgyaló bizottság a megváltási ár s ezzel kapcsolatban az ingatlanon esetleg nyugvó terhek rendezésére, valamint az ingatlan haszonbér-lőjének kártalanítására vonatkozó kérdések kikapcsolásával, a többi kérdésben létrejött megállapodások alapján foglalja az egyezséget jegyzőkönyvbe.

(Folytatás a legközelebbi számunkban.)

Erőpróbák.

Azon megpróbáltatásoknak, melyeken mi kisgazdák és földmivesek a háború és a háború utáni években egész a mai napig keresztül mentünk, se szeri, se száma. Addig, míg a becserkelt földmivel osztály vért izgat, addig az idegen faj, a kaftánosok tábora kajáni mosollyal nézi kinos vergődésünket s haláltusánkat. A mi halálunk az ő életük.

Gazdasági harcot indított ellenünk ismét az idegen tőke, amely méreteiben hatalmasabb minden eddigi kísérletezésnél. Ezen gazdasági harc elől mi nem zárkozhatunk el. Nyíltan kell fellépünk gazdasági érdekeink megvédésére, s ajánlatos lenne, ha korszor vezéreink állnának az élre, mert nemcsak joguk van arra, hogy minket megvédjenek, hanem kötelességük megvédeni érdekeinket s szent kötelességük kitartani a földmives osztály mellett.

Ne csak programoljanak s ne csak azt hirdessék, hogy és miként, úgy lenne jó, mert ez nekünk nem elégséges, hanem igenis lépjenek a tettek mezejére. A hatalmat a választásoknál kezükbe adtuk, s így joggal elvárjuk és követeljük is tőlük, hogy éljenek ezzel. A hatalmi polcon a hatalom poharát a kezükben szorongatják, s szívesen adtuk kezükbe, mert megígérték, hogy ezt sérelmeink orvoslására fogják felhasználni. De a balzsamból meg orvosság lenne sajgó sebeinkre, nem igen látszik, hogy hajlandók lennének pár cseppet csepegtetni a földmives osztály érdekében.

A szegényt még az ág is huzza! Hát a mi megválasztottaink, kiket azért küldtünk be a magyar parlamentbe, hogy jogos érdekeink megvédésére álljanak, továbbra is féltlenül nézik a kisgazda és földmives osztály pusztulását? Nem akarják tudni, hogy a mi pusztulásunk a nemzet pusztulása s életünk a nemzet élete.

A földmives osztály a legdrágábbat adta a hazának, mert életét vitte a haza oltárára.

Hazánk nem azért lett csonka, mert a keresztény földműves osztály így akarta, hanem azért, mert a káftánosok által szervezett vörösek tábor a szíjelmargangolatot bennünket, mert keresztények és magyarok voltunk. A hősök babérait ők taposták lábbal s nemzeti becsületünk ők temették sirba. Csonka Magyarország romokban hever, s fel kell építeni és az építés munkájából vegye ki részét mindenki, a mi osztályunk hazánk újjáépítéséhez legjobbat adott.

A háboru alatt és után mindenünket a hazának áldoztuk. A hadseregszállítók pedig minden erejüket megfeszítve azon dolgoztak, hogy kifolyó vérünk, csonkaságunk, bénaságunk árán milliókat harácsolhassanak aranyhegyek építése céljából. A kintlevők élete és egészsége mellékes volt előtűt, mert ha hazaszereget lett volna bennük, vagy a becsületnek csak a legparányibb része is, akkor nem papirbancsot, stb. szállítottak volna a harcoló millióknak.

Ha tőlük elvenné a kormány — mint ahogy nem nyul hozzájuk — a háborus szerzemények 85—95%-át, mihez joga lenne, ők még akkor is keveset adnának, mert nem koplaltak, nem dideregtek a lövészárokokban, nem lettek megcsonkítva, nem kell nekik mankón járni, az ágyudörgés nem őrít meg idegzetüket s nem kellett attól egy percig sem félniük, hogy elpusztulnak, mint a légy egy kézcsapás alatt.

Ezeket tán fönt is tudják. Csak emlékezzenek vissza a választási küzdelmek alatt megtartott programbeszédjeikre. Mi, a föld népe, esdve kérjük őket, ma, amikor a tönk szélén állunk, hogy ne feledkezzenek meg ezekről.

A mai állapotok pozdorjává törhetnek bennünket. Egy tehén árért alig kapunk két, legfeljebb három pár csizmát (békeében, 1914-ben adtak 18—20 párat), esetleg egy jó, vagy pedig két öltöny silány ruhát stb. (békeidőben 8—9 öltönyt). Nem is fészegetem ezt tovább. Aki néz, az lásson is s mindezeket észre kell neki vennie. Csak a gazda terményei lettek olcsóbbak, de amit nekünk kell megvenni, azért oly összeget kérnek, amit képtelenek vagyunk megfizetni.

Ezek a megpróbáltatások újabb erőpróbák számunkra s végtelen sorozatuk medgett bennünket, úgy, mint senki más. Kérdés azonban, hogy meddig bírjuk még. Hallgassák meg uraim, az ország legnagyobbat és legbecsületesebb táborát. Értsenek meg bennünket, véleményeinket hallgassák meg s észrevételeinket tegyék magukévá, mert csak így lehet megelédett és boldog Magyarország s csak így szereshetjük vissza ezeréves határainkat.

Kalmár Ferenc
kiszagda.

HIREK.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

— **Felhívás.** A polgármester felhívja mindazokat, akik a világháboruban a haza védelmében kinttünk s alábbi kellekkel bírnak, hogy a főjegyzői irodában július hó 15-ig személyesen jelentkezzenek összeírás végett. Az összeírás célja módot nyitni a vitézi széknek, vitézi telkek adományozására az arra érdemeseknek. Jelentkezhetnek a legénységi állományból azok, akik arany- vagy elsőosztályú (nagy) ezüst vitézségi érmmel kétszer ki lettek tüntetve. Főtisztek közül azok, akik legalább is a legénységi, vagy tisztai arany vitézségi, vagy III. oszt. vaskoronarenddel lettek kitün-

teve. Töztisztek és tábornokok közül, akik legalább is a Lipót-rend lovagkeresztjével lettek kinttelve, feltéve, hogy e kinttétéseket személyes vitézségükkel, mint főtisztek, töztisztek vagy tábornokok érdemelték ki. Ezenfelül tartoznak igazolni, hogy hazafiságukban a forradalmak sem tántorították meg, egészségi állapotuknál, valamint fedhetetlen erkölcsi minőségüknel fogva a hazai rög megművelésére különösen alkalmasak is. Összeírás végett jelentkezhetnek azon hadiövezgyek és hadiárvaik is, kiknek ferjúk vagy atyjuk a fenti feltételekkel bírtak s ezt igazolni is képesek.

— **Megkezdődött az aratás.** A mostani időjárás nem épen kedvező az aratás szempontjából, mert a nagy szelek és zivatrok nagyon nehezé teszik az aratást, erősen ledöntve a gabonákat. Az aratás az ország legtöbb vidékén már megkezdődött, — különösen — az árpa aratását már június közepén megkezdtek, homokosabb földeknek pedig kezdetét vette a rozs aratása is. Arató munkásokban nincsen hiány, de egy sajnálatos jelenség van és pedig az, hogy egyes községekben néhány derék munkás önhibáján kívül nem jutott aratási keresethez, amely az egész évi kenyérellátás alapja. Módot kell találni, hogy ezek a munkások oly mezőgazdasági munkát kapjanak, amelyben gabolában nyerhetnek fizetséget.

— **Faludi-ünnepély.** Nagy ünnepek keretében leplezte le a vasvármegyei kultur-egyesület Faludi Károly, a tizennyolcadik század nagyköltője szülőházának emléktábláját Németújvárott. A magas színvonalu, lélekemelő ünnepélyen megjelentek: Vass József vallás- és közoktatásügyi miniszter, gróf Mikes megyéspüspök, Kapi Béla ev. püspök, Hegedűs altábornagy, több budapesti és vidéki kulturális egyesület. Faludi Ferenc szülőházának emléktábláját Rajky Ferenc fiatal vasmegeyi szobrász alkotta. A magasan szárnyaló emlékbeszédet Kapi püspök mondotta.

— **Felhívás a gazdaközönséghez.** Az elmúlt évek tapasztalatai szerint igen sok gazda a csepléshez szükséges szenet csak közvetlenül az aratás előtt rendelte meg, s így a hazai szénbányák az egy tömegben beérkező szénrendeléseket kellő időben nem tudták kielégíteni, a vasutakon pedig már ez a kisebb mérvű szénzállítás is sok helyt torlódásokat okozott. Saját érdekében cselekszik tehát minden gazda, ha cseplőszénzúkaégetletét minél előbb az országos szénbizottságnál (Budapest, VII., Erzsébet-körút 43. sz. alatt) bejelenti és pedig 200 magyar holdnál nagyobb bevetett területtel bíró gazdaságok, a bevetett területnek hatóságai igazolása mellett közvetlenül a szénbizottsághoz intézzék kérelmüket. A 200 magyar holdnál kisebb területtel bíró gazdaságok pedig egy összegben kérjék a csepléshez szükséges szenet. Hasonló okokból célszerű, hogy a gazdaságok az őszi szántáshoz szükséges szénnek kiutalását is a felszántandó területnek hatóságai igazolása mellett az Országos Szénbizottságtól már most kérjék. Kiválóan alkalmas cseplőgépek hajtására az állami telepeken termelt kintűnő minőségű tőzeg is. Az erre vonatkozó rendelkezés a m. kir. földművelésügyi miniszterium Tőzegvállalatához (Budapest, V., Sas-utca 12.) vagy az Országos Szénbizottsághoz intézendők.

— **Földrendés Messzinában.** Bécsi jelentések szerint Messzinában és Reggioiban a legutóbbi napokban igen erős földlökéseket éreztek, amelyeket földalatti moraj kísért. A lakosság nagy része a szabad ég alatt tartózkodik. A rémület a lakosság között igen nagy. A város házaiban eddig nem esett kár.

— **Közgyűlés.** A Magyarorsz. Munkások Rokkantségélyező és Nyugdíjgyesülete június 11- és 12-én tartotta 26—28. évi rendes köldött-közgyűlését pákai Kölber Alajos kocsigyáros enökletével. A három évi jelentést tudomásul vették s a felmentvényt megadták. A tagdíjakat a meglévő három osztályban felemelték 60, 70, 80 fillérről 1, 1.50, illetve 3 koronára, úgyszintén felemelték a segítséget is. Tíz év után az új alapszabályok szerinti kezdősegítség 40, 60 és 80 K, 40 évi tagság után a nyugdíjsegítség 100—150, illetve 200 korona havonta. Ez osztályokon kívül még újabb három osztályt állított fel az egyesület és pedig IV., V. és VI. osztályt. Ez osztályokban a heti tagdíj 3, 5, illetve 8 K. 10 év után a havi segítség 130, 200 és 320 K. 40 évi tagság után a nyugdíjsegítség havonta 300, 500, illetve 800 korona.

— **A mezőgazdasági helyzet.** Június 17. óta, amikor a hivatalos vetésjelentést lezárták, az ország minden részében jó, kiadós eső volt, ami a terméskilátásokat jobbá tette. Nagyon megjavult a buza ügy a Duna-Tisza közén elterülő vármegyékben, mint a Tiszántúlon, sőt a homokos és szikes talajon is. Nagyon jó volt az eső a zabra, szalmája és kalásza megerősödött. A rétek és legelők fűnövése és sarjadzása is jótékonyan hatott az eső és a hűvös idő. A legelők azokon a vidékeken is, ahol kiszűtek, újra kezdenek zöldelni.

— **A Hadröa nyilatkozata.** Múlt napokban a Pápa és Vidékében közlemény jelent meg, mely szerint bizonyos hadirokkantak a városban házról-házra menő gyűjtést rendeznek és ez alkalommal 5 K-s adományt, mint „nem adományt” visszautasítottak. Értesítjük a közönséget, hogy ez a gyűjtés nem pápai rokkantaktól származó magánvállalkozás, melyhez sem a helyi csoportnak, sem tudunkkal a központnak semmi köze sincs. A helyi csoport semmi néven nevezendő gyűjtést sem rendezett, sem nem engedélyezett s amennyiben valamikor tagjai érdekében a nagyközönséghez fordulna, azt abban a formában fogja tenni, ami a jó izlésnek s a csoport méltóságának megfelelő. A pápai Hadröa elnöksége.

— **Budapesten olcsóbb lett a bőr.** Tudvalevő, hogy a kormány a külföldön keresett bőrfajtákra nem ad kivételi engedélyt, a könnyű marhabőrök pedig a külföldön is lanyhák. Ennek következtében az árak a budapesti nyersbőrpiacra múlt hét óta csökkentek. Marhabőrért 30—42 koronát, borjubőrért 40—42 koronát fizetnek. A külföldi bőriparcok az árak átlagban 10—15 százalékos emelkedést mutatnak.

— **A tanyai élet megreformálása.** A Duna-Tisza közén fekvő nagy faluk és törvényhatósági városok fölterjesztést intéztek a kormányhoz, melyben segélyt kérnek arra, hogy a tanyák elhagyott lakosainak népházakat, könyvtárakat rendezhessenek be, illetve a már meglévőket továbbfejleszthessék.

— **A gyapju drágulása külföldön.** Magyarországon gyapjút a legnagyobb részben a közvetítő kereskedelem vásárolja, a külföldi kereskedők és gyárosok ellenben tartózkodnak a nagyobb vételtől. Gyapjuban a külföldi piacon szilárd irányzat jutott érvényre, így Londonban az árak általában öt százalékkal emelkedtek.

— **A bakonypötlöskeket műkedvelő ifjuság.** hó 3-án (vasárnap) a háboru alatt elrekvirált harangok pótlására műkedvelő előadást rendez. Szinre kerül: a „Piros alma” népszimű 3 felvonásban. Kezdeté 19 órakor. Az előadást reggelig tartó tánc követi.

felekkönyvből ki nem tűnő igazolt terhek összegét (T. 46. és 82. §.);

elvégzi az ingatlan esetleges haszonbérletének kártalanítására vonatkozó becslést; a szükséghez képest megbecsüli a megváltás alá nem eső építmény, üzem, haszonvétel, vagy jogosítvány stb. értékcsokkenésének mértékét s a kárpótlásának megfelelő összeget.

A megváltási ár megállapításához szükséges adatok összegyűjtésénél azt kell irányadónak venni, hogy nem a rendkívüli viszonyok folytán kialakult forgalmi értéket, hanem a meglévő teljes értéket kívánja a kárpótlás alapjává tenni, figyelemmel az ingatlanból rendes gazdálkodással nyerhető hozamra is. Ebből következik, hogy pl. az árverésen elért, vagy a külföldről visszavándorlók által adott rendkívüli árakat, vagy pl. egyes vevők (háboruban meggazdagodottak) által adott előszereteti árakat a megváltási ár megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni. Viszont a rendes hozam mellett még figyelembe jöhető szempontok mérlegeléséhez a tárgyaló bizottság szerezze be a kataszteri tiszta jövedelemre, az ingatlan földadókataszteri osztályzatára, egyenes adóira, a községhelyi azonos megítélés alá eső ingatlanok szokásos vételárára, a már teljesített gazdasági munkákra és üzemi befektetésekre, az esetleg fennálló biztosításokra, a legközelebb lakott helyhez, vagy piachoz való távolságra vonatkozó adatokat is. Az adóhivataltól be kell szerezni az illető községre nézve a vagyonát-ruházási illetékek kiszabása szempontjából gyűjtött adatokról szóló kimutatásnak a legutolsó két évre vonatkozó adatait. Be kell szerezni az ingatlanról az adókataszter alapján kiállított hatósági adó és becslési bizonyítványt is.

Ha az ingatlant a megváltási jog gyakorlásának megerősítésétől legfeljebb két évvel megelőzően vétel úttal, vagy árverésen szerezték, meg kell állapítani az utolsó érvényesen létrejött vételi szerződésben említett, illetőleg az árverésen adott ellenértéket is, s össze kell gyűjteni az ingatlanra fordított szükséges, vagy hasznos beruházások meglévő értékének és a gazdasági haszonban meg nem térülő időközi kamatok összegének megállapításához szükséges adatokat is.

Egyezkedés.

A tárgyaló bizottság feladata megkísérelni minden felmerült kérdésben a felek között méltányos egyezség kötését. Különösen a következő főbb pontok tekintetében:

1. a megváltás ügyének magánügylettel lebonyolítása;
2. a megváltható terület kijelölése és nagyságának megállapítása;
3. kik, milyen feltételek alatt, mekkora részleteket kaphatnak a megváltható ingatlanból;
4. a birtokbavétel ideje és körülményei;
5. az ingatlan megváltási ára;
6. a megváltási ár fizetésének feltételei és módozatai;
7. az esetleg szükséges pénzintézeti kölcsönök felvétele;
8. az ingatlanon nyugvó terhek rendezése;
9. az ingatlan felosztásával járó, valamint az esetleg szükséges egyéb végrehajtásáról való gondoskodás, s az ezzel járó költségeknek viselése;
10. az egyes részletek megállapításának, kihasításának, kiosztásának, átadásának és a telekkönyvi állás rendezésének feltételei és időpontja; végül
11. általában mindazokra a kérdésekre vonatkozólag, amelyek a megállapított tényállás alapján, vagy az érdeket felek, képviselőik, vagy szakértőik bemondása, vagy a bizottság

megállapítása szerint az adott esetben megoldhatók volnának.

Az egyezségnek lehetőleg minden fennforgó kérdésre ki kell terjednie és megoldásukat részletesen és kétséget kizáró módon kell szabályoznia. Az egyezségkötés azonban vonatkozhatik egyes részletkérdésekre is, s az egyezségkötés megkísérlését csupán ebből az okból mellőzni nem szabad.

Megváltás terményjárandósággal.

Az egyezségben az ingatlan megváltási árára vonatkozó megállapodás vételár helyett terményekben, vagy készpénzben fizetendő évi járadékra is szólhat.

Egyezség olyan értelemben is létesíthető, hogy a megváltható egész ingatlanra, vagy csak bizonyos meghatározott részre vonatkozólag a megváltási ár megállapítását bizonyos időre elhalasztják, és hogy a megváltott ingatlan után készpénzben, vagy terményekben egyelőre bizonyos haszonbért fizetnek.

Ha a megváltási árra nézve a vázolt módok egyikének alapján sem volna megegyezés létrehozható, amennyiben a többi kérdésben az érdekeltek egymással megállapodásra jutnak, a tárgyaló bizottság a megváltási árra s ezzel kapcsolatban az ingatlanon eseeleg nyugvó terhek rendezésére, valamint az ingatlan haszonbérletjének kártalanítására vonatkozó kérdések kikapcsolásával, a többi kérdésben létrejött megállapodások alapján foglalja az egyezséget jegyzőkönyvbe.

(Folytatás a legközelebbi számunkban.)

Erőpróbák.

Azon megpróbáltatásoknak, melyekben mi kiszagadk és földmivesek a háboru és a háboru utáni években egész a mai napig keresztül mentünk, se szeri, se száma. Addig, míg a becsültetés földmivelvélv osztály vért izzad, addig az idegen faj, a kaftánosok tábora kajáni mosollyal nézi kinos vergődésünket s halálutásunkat. A mi halálunk az ő életük.

Gazdasági harcot indított ellenünk ismét az idegen tőke, amely méreteiben hatalmasabb minden eddigi kísérletezésnél. Ezen gazdasági harc elől mi nem zárkóztunk el. Nyíltan kell fellépünk gazdasági érdekeink megvédésére, s ajánlatos lenne, ha koszorú vezéreink állnának az élre, mert nemcsak joguk van arra, hogy minket megvédjenek, hanem kötelességük megvédeni érdekeinket s szent kötelességük kitartani a földmives osztály mellett.

Ne csak programoljanak s ne csak azt hirdessék, hogy és miként, úgy lenne jó, mert ez nekünk nem elégséges, hanem igenis lépjenek a tettek mezejére. A hatalmat a választásoknál kezükbe adjuk, s így joggal elvárjuk és követeljük is tőlük, hogy éljenek ezzel. A hatalmi polcon a hatalom poharát a kezükben szorongatják, s szívesen adjuk kezükbe, mert megígérték, hogy ezt sérelmeink orvoslására fogják felhasználni. De a balzsamból meg orvos-ság lenne sajgó sebeinkre, nem igen látszik, hogy hajlandók lennének pár cseppet csepeg-tetni a földmives osztály érdekében.

A szegényt még az ág is huzza! Hát a mi megválasztottaink, kiket azért küldtünk be a magyar parlamentbe, hogy jogos érdekeink megvédésére álljanak, továbbra is téltlenül nézik a kiszagda és földmives osztály pusztulását? Nem akarják tudni, hogy a mi pusztulásunk a nemzet pusztulása s életünk a nemzet élete.

A földmives osztály a legdrágábbat adta a hazának, mert életét vitte a haza oltárára.

Vajjon szükséges-e tovább folytatnunk? Vajjon elhagyjuk-e Hegedűs Lorántnak azt a túlmerész kijelentését: „Ha azt mondom, hogy a magyar nem bír több terhet viselni, nekem az ántánt el fogja hinni“!!! Túlmerész bizakodás! Kijelentette ezt a szerencsétlen sorsunkban osztályos Németország is és vajjon hittek-e neki. Miből gondolja Hegedűs, hogy éppen neki fognak hinni. De bár adná az Ég, bár ez az egy jóslata válnék szivárványsugaras valóra a képletes beszédmodort annyira kedvelő dodonai jósnak. Mi kicsinyhitték és ingadozók vagyunk e kijelentéssel szemben, de ha a pénzügyminiszter mindenképpen által elismert nagy tehetsége meg tudja győzni, meg tudja lágyítani az elkérgesedett ellenséges szíveket, hogy azok ne halálos ítéletet, de tehetségünknek megfelelő és általunk elviselhető kártérítési összeget szabjanak reánk, ha el tudja hártani a viharhadárként fejünk felett csapongó vést, ha le tudja törölni könnyeinket, melyeket a kétségbeesés kergetett szemünkbe: akkor az ország „legnagyobb finánca“ egy csapásra történelmi hőssé fog magaszkodni, kinek nevét aranybetűkkel vési majd fel Kilió a történelem legszebb ércédtáblájára. D.

A földreform végrehajtási utasításának ismertetése.

(Folytatás.)

Megváltási ár.

A tényállás megállapítása alkalmával a tárgyaló bizottság a megváltási árnak egységileg, vagy ennek meghiusítása esetén a vegyes bíróság által leendő megállapításához szükséges minden adatot összegyűjt s egyúttal a becsértékekről véleményt is mond. Ebből a célból: az ingatlan osztályozza és az egyes osztályokba sorozott területekre becsértékének megállapításához szükséges adatokat külön-külön összeállítja;

összeállítja az esetleg megváltandó többi javak, jogok és jogosítványok becsértéke megállapításához szükséges adatokat is, ha megváltásuk a ténymegállapításához képest indokoltan mutatkozik;

megállapítja az ingatlanon nyugvó és a

Hazánk nem azért lett csonka, mert a keresztény földmives osztály így akarta, hanem azért, mert a kaftánosok által szervezett vörösek táborra szejelmarcangolatot bennünk, mert keresztények és magyarok voltunk. A hősök babérjait ők taposták lábba s nemzeti becsületünk ők temették sírba. Csonka Magyarország romokban hever, s fel kell építeni és az építés munkájából vegye ki részét mindenki, a mi osztályunk hazánk újjáépítéséhez legtöbbet adott.

A háboru alatt és után mindenünket a hazának áldoztuk. A hadseregszállítók pedig minden erejüket megfeszítve azon dolgoztak, hogy kifolyó vérünk, csonkaságunk, bénaságunk árán milliókat harcolhassanak aranyhegyek építése céljából. A kintlevők élete és egészsége mellékes volt előttük, mert ha hazaszeretet lett volna bennük, vagy a becsületnek csak a legparányibb része is, akkor nem papirbancsot, stb. szállítottak volna a harcoló millióknak.

Ha fölük elvinné a kormány — mint ahogy nem nyul hozzájuk — a háborus szerzemények 85—95%-át, mihez joga lenne, ők még akkor is keveset adnának, mert nem koplaltak, nem diderégtek a lövészárokokban, nem lettek megcsonkítva, nem kell nekik mankón járni, az ágyudörgés nem ölte meg idegzetüket s nem kellett attól egy percig sem félniük, hogy elpusztulnak, mint a légy egy kézcsapás alatt.

Ezeket tán fönt is tudják. Csak emlékezzenek vissza a választási küzdelmek alatt megtartott programbeszédjeikre. Mi, a föld népe, esdve kérjük őket, ma, amikor a tönk szélén állunk, hogy ne feledkezzenek meg ezekről.

A mai állapotok pozdorjává törhetnek bennünket. Egy tehén árért alig kapunk két, legfeljebb három pár csizmát (békében, 1914-ben adtak 18—20 párat), eselleg egy jó, vagy pedig két öltöny silány ruhát stb. (békéidőben 8—9 öltöny). Nem is feszegetem ezt tovább. Aki néz, az lásson is s mindezeket észre kell neki vennie. Csak a gazda terményei lettek olcsóbbak, de amit nekünk kell megvenni, azért oly összeget kérnek, amit képtelenek vagyunk megfizetni.

Ezek a megpróbáltatások újabb erőpróbák számunkra s végtelen sorozatuk medgett bennünket, úgy, mint senki mást. Kérdés azonban, hogy meddig bírjuk még. Hallgassák meg, uraim, az ország legnagyobb és legbecsületesebb táborát. Értsenek meg bennünket, véleményeinket hallgassák meg s észrevételeinket tegyék magukévá, mert csak így lehet megelégedett és boldog Magyarország s csak így szerethetjük vissza ezeréves határainkat.

Kalmár Ferenc
kiszegeda.

HIREK.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

— **Felhívás.** A polgármester felhívja mindazokat, akik a világháboruban a haza védelmében kinttettek s alábbi kellékekkel bírnak, hogy a főjegyzői irodában július hó 15-ig személyesen jelentkezzenek összeírás végett. Az összeírás célja módot nyitni a vitézi székeknek, vitézi telkek adományozására az arra érdemeseknek. Jelentkezhetnek a legénységi állományból azok, akik arany- vagy elsőosztályú (nagy) ezüst vitézségi éremmel kétszer ki lettek tüntetve. Főtisztek közül azok, akik legalább is a legénységi, vagy tisztí arany vitézségi, vagy III. oszt. vaskoronarendelt lettek kitüntetve.

Töztisztek és tábornokok közül, akik legalább is a Lipót-rend lovagkeresztjével lettek kitüntetve, feltéve, hogy e kitüntetések, személyes vitézségükkel, mint főtisztek, törztisztek vagy tábornokok érdemelték ki. Ezenfelül tartoznak igazolni, hogy hazafiságukban a forradalmak sem tántorították meg, egészségi állapotuknál, valamint fedhetetlen erkölcsi minőségüknél fogva a hazai rög megművelésére különösen alkalmasak is. Összeírás végett jelentkezhetnek azon hadiözvegyek és hadiárvaik is, kiknek férjük vagy atyjuk a fenti feltételekkel bírtak s ezt igazolni is képesek.

— **Megkezdődött az aratás.** A mostani időjárás nem épen kedvező az aratás szempontjából, mert a nagy szelek és zivatatok nagyon nehézzé tesszik az aratást, erősen ledöntve a gabonákat. Az aratás az ország legtöbb vidékén már megkezdődött, — különösen — az árpa aratását már június közepén megkezdték, homokosabb földek pedig kezdetét vette a rozs aratása is. Arató munkásokban nincsen hiány, de egy sajnálatos jelenség van és pedig az, hogy egyes községekben néhány derék munkás önhibáján kívül nem jutott aratási keresethez, amely az egész évi kenyérelátás alapja. Módot kell találni, hogy ezek a munkások oly mezőgazdasági munkát kapjanak, amelyben gabonában nyerhetnek fizetséget.

— **Faludi-ünnepély.** Nagy ünnepek keretében leplezte le a vasvármegyei kulturegyesület Faludi Károly, a tizenennyolcadik század nagyköltője szülőházának emléktábláját Németújvárott. A magas színvonalú, lélekemelő ünnepélyen megjelentek: Vass József vallás- és közoktatásiügyi miniszter, gróf Mikes megyéspüspök, Kapi Béla ev. püspök, Hégedűs altábornagy, több budapesti és vidéki kulturális egyesület. Faludi Ferenc szülőházának emléktábláját Rajky Ferenc fiatal vas megyei szobrász alkotta. A magasan szárnyaló emlékbeszédet Kapi püspök mondotta.

— **Felhívás a gazdaközönséghez.** Az elmúlt évek tapasztalatai szerint igen sok gazda a csépléshez szükséges szemet csak közvetlenül az aratás előtt rendelte meg, s így a hazai szénbányák az egy tömegben beérkező szénrendeléseket kellő időben nem tudták kielégíteni, a vasutakon pedig már ez a kisebb mérvű szénzállítás is sok helyt torlódásokat okozott. Saját érdekében cselekszik tehát minden gazda, ha cséplőszén szükségletét minél előbb az országos szénbizottságnál (Budapest, VII., Erzsébet-körút 43. sz. alatt) bejelenti és pedig 200 magyar holdnál nagyobb bevetett területtel bíró gazdaságok, a bevetett területnek hatósági igazolása mellett közvetlenül a szénbirtokosokhoz intézzék kérelmüket. A 200 magyar holdnál kisebb területtel bíró gazdaságok pedig egy összegben kérjék a csépléshez szükséges szemet. Hasonló okokból célszerű, hogy a gazdaságok az őszi szántáshoz szükséges szénnek kiutalását is a felszántandó területnek hatósági igazolása mellett az Országos Szénbizottságtól már most kérjék. Kiválóan alkalmas cséplőgépek hajtására az állami telepeken termelt kintűn minőségű tőzeg is. Az erre vonatkozó rendelkezések a m. kir. földmívelésügyi miniszterium Tőzegvállalatához (Budapest, V., Sas-utca 12.) vagy az Országos Szénbizottsághoz intézendők.

— **Földrengés Messzinában.** Bécsi jelentések szerint Messzinában és Reggióban a legutóbbi napokban igen erős földrengéseket éreztek, amelyeket földalatti moraj kísért. A lakosság nagyrésze a szabad ég alatt tartózkodik. A rémület a lakosság között igen nagy. A város házaiban eddig nem esett kár.

— **Közgyűlés.** A Magyarorsz. Munkások Rokkantsegélyező és Nyugdíjgyűlése június 11- és 12-én tartotta 26—28. évi rendes küldött-közgyűlését pákai Kölbér Alajos kocsiáros enköletével. A három évi jelentést tudomásul vették s a felmentvényt megadták. A tagdíjakat a meglévő három osztályban felemelték 60, 70, 80 fillérről 1, 1-50, illetve 3 koronára, úgyszintén felemelték a segítséget is. Tíz év után az új alapszabályok szerint a kezdősegítség 40, 60 és 80 K, 40 évi tagság után a nyugdíjsegítség 100—150, illetve 200 korona havonta. Ez osztályokon kívüli még újabb három osztályt állított fel az egyesület és pedig IV., V. és VI. osztályt. Ez osztályokban a heti tagdíj 3, 5, illetve 8 K. 10 év után a havi segítség 130, 200 és 320 K. 40 évi tagság után a nyugdíjsegítség havonta 300, 500, illetve 800 korona.

— **A mezőgazdasági helyzet.** Június 17. óta, amikor a hivatalos részjelentést lezárták, az ország minden részében jó, kiadós eső volt, ami a terméskilátásokat jobbá tette. Nagyon megjavult a buza úgy a Duna-Tisza közén elterülő vármegyékben, mint a Tiszántúlon, sőt a homokos és szikes talajon is. Nagyon jó volt az eső a zabra, szalmája és kalásza megerősödött. A rétek és legelők fűnövsére és sarjadzására is jótékonyan hatolt az eső és a hűvös idő. A legelők azokon a vidékeken is, ahol kislültek, újra kezdenek zöldelni.

— **A Hadrő nyilatkozata.** Múlt napokban a Pápa és Vidékesben közlemény jelent meg, mely szerint bizonyos hadirokkantak a városban házról-házra menő gyűlést rendeznek és ez alkalommal 5 K-s adományt, mint „nem adományt” visszautasítottak. Értesítjük a közönséget, hogy ez a gyűlés nem pápai rokkantaktól származó magánvállalkozás, melyhez sem a helyi csoportnak, sem tudunkkal a központnak semmi köze sincs. A helyi csoport semmi néven nevezendő gyűlést sem rendezett, sem nem engedélyezett s amennyiben valamikor tagjai érdekében a nagyközönséghez fordulna, azt abban a formában fogja tenni, ami a jó izlésnek s a csoport méltóságának megfelelő. A pápai Hadrő elnöksége.

— **Budapesten olcsóbb lett a bór.** Tudvalevő, hogy a kormány a külföldön keresett bórfitátra nem ad kivételi engedélyt, a könnyű marhabőrárak pedig a külföldön is lanyhák. Ennek következtében az árak a budapesti nyersbőrpiacra múlt hét óta csökkentek. Marhabőrért 30—42. koronát, borjubőrért 40—42 koronát fizetnek. A külföldi bórpiacokon az árak átlagban 10—15 százalékkal emelkedést mutatnak.

— **A tanyai élet megreformálása.** A Duna-Tisza közén fekvő nagy faluk és törvényhatósági városok fölterjesztést intéztek a kormányhoz, melyben segítyt kérnek arra, hogy a tanyák elhagyott lakosainak népházakat, könyvtárakat rendezhessenek be, illetve a már meglévőket továbbfejlesztessék.

— **A gypaju drágulása külföldön.** Magyarországon gypajut a legnagyobb részben a közvetítő kereskedelem vásárolja, a külföldi kereskedők és gyárosok ellenben tartózkodnak a nagyobb vételtől. Gypajuban a külföldi piacon szilárd irányzat jutott érvényre, így Londonban az árak általában öt százalékkal emelkedtek.

— **A bakonypötlöskel műkedvelő ifjuság** i. hó 3-án (vasárnap) a háboru alatt elrekvirált harangok pótlására műkedvelő előadást rendez. Szinre kerül: a „Piros alma” népszimű 3 felvonásban. Kezdeté 19 órakor. Az előadást reggelig tartó tánc követi.

— **Megszűnik a fahivatal.** A polgármester értesíti a közönséget, hogy a városi fahivatal működését folyó évi július hó 5-én — a hidegebb idő beálltáig — megszünteti. Ám a fahivatal készletében a kupi erdei fatelepen levő mintegy 500 ürméter vegyes hasáb, a farkasgyepűli erdőn levő szintén mintegy 500 ürméter vegyes dorong tűzifa, ürmétereinkint 430, illetve 315 korona árban július hó 5-ig váltható. Ezen határidőn túl, az erdőn levő tűzifából sem fog kiutalás történni.

— **Méhészeti kiállítás Győrött.** A Győr és Győrvidéki Méhészegyesület, több dunántúli egyetttel kapcsolatban, folyó évi augusztus hó 14. és 15-én Győrött, a városi felsőkereskedelmi fiiskola több tantermében és tágas, bekerített és befásított udvarán előadásokkal és vásárral kapcsolatos méhészeti kiállítást rendez. A kiállításon résztvenni óhajtok ebbeli szándékukat, a kiállítást szánt cikke megnevezése mellett, Kundráth Károlynál, a kiállítást előkészítő bizottság elnökénél (Győr) mielőbb jelentsek be. Kiállítható méz, viasz és azokból készült termékek, továbbá méhkas, kaptár vagy bármily nemű méhlikás, élőméh, azonkívül mézpergetők, viaszolvasztók, mézes üvegek, bödönök, mindenféle méhészeti segédeszközök stb.

— **Nem sikerült öngyilkosság.** Menyhárt Róza dohánygyári munkásnő csütörtökön délután a pápai állomáson affeletti elkeseredésében, hogy udvarlója elhagyta, a vasúti sínekre a tolató mozdony elé vetette magát, de még idejében észre vették az ott dolgozó pályamunkások, s az öngyilkos jelöltet megmenítették.

— **Színlelőadás Vangolán.** Junius 12-én a vanyolai róm. kath. ifjuság színlelőadást, utána pedig táncmulatságot tartott a róm. kath. iskola felszerelésére. Előadták a „Sárga csikó” c. énekes népszimfűvet. A színlelőadás nagyszámu közönség nézte végig, a szereplőknek sok taps jutott, kik mindannyian kedvesen adták szerepüket. A szindarab bemutatását Böhm János Lajos kántortanító végezte. Felülfizettek a következők: Vajdits Mária tanítónő, Németh Miklós 70—70 K-t; Pokorny Vilmos áll. tanító 50 K-t; Szarvas József áll. tanító, Vaderna Gyula 40—40 K-t; Szűr Imre, Csótról plebános úr, Leitgeb József helybeli plebános úr, Varga Sándor 20—20 K-t; Leitgeb Pálné, Leszlauer Sándor, Raad Sándor, Szűr Gizella 10—10 K-t; Varga Imre 9 K-t; Kovács Károlyné, Szűr Györgyné, Butkovics Istvánné, Nagy Katalin 5—5 K-t; Sör Mária 2 K-t; Kis Józsefné 1 K-t. A felülfizetésekért ez úton mondunk hálás köszönetet. *Róm. Kath. Ifjuság.*

— **Papirliszté örlik a hamis szovjétpénzt.** A kommunisták által gyártott szovjétpénz megsemmisítése nagy gondot okozott a kormánynak és az illetékes körök mindent elkövettek, hogy lehetőleg minél előbb megzabadjuljanak a véres emléktől hamis bankkóttól még pedig lehetőleg úgy, hogy azokat azért értékesíteni is tudják. Az Osztrák Magyar Bank két óriási pánccszekrényben helyezte el a bevont négyezer mázsa súlyú szovjétpapírpénzt s a magyar királyi államnyomda égetőkemen-

céjében akarták megsemmisíteni, azonban naponta csupán négy mázsa papírt tudnak elégetni s így a szovjétpénzök elégetéséhez majdnem három esztendő kellene. Ezért bizottsági ellenőrzéssel papírmalmokban papirliszté örlik a bevont hamis bankkótt — mert ez az eljárás olcsóbb, gyorsabb és gazdaságosabb — s az így kapott papirlisztet értékesíti a kincstár, sőt a papírgyártáshoz is felhasználják.

— **Munkaközvetítés.** A győri hatósági munkaközvetítő hivatal értesítése szerint foglalkozást kaphatnak Győrött: 2 férfiszabó, 4 szolga és 13 tanonc ipari szakmunkára. Vidéken: 6 ács, 5 férfiszabó, 2 fuvaroskocsis, 2 szolga és 6 fakitermelő munkás. Foglalkozást keres: 2 asztalos, 2 bádogos, 1 borbély, 4 cipész, 8 gépész, 2 gépkezelő, 2 hentes, 2 kádár, 6 kovács, 3 lakatos, 2 molnár, 1 stítő, 2 szállodai alkalmazott, 1 szobafestő, 2 magántisztviselő, 5 kereskedősegéd, 1 háztartási kiegészítő női alkalmazott, 7 kocsis. Bővebb felvilágosítás a város fatgyi osztályánál nyerhető.

— **A komáromi ref. egyházmegye hűségesküje.** A komáromi ref. egyházmegye lelkészei és az egyházak gondnokai a hűségeskü Moravék Antal zsupán előtt letették. Az aktusra egybegyűltek előtt Tóth Kálmán komáromi esperes ezeket mondta: A hatalom előtt meghajlunk és az esküt letesszük. Patay Károly barsi esperes beszédében hangoztatta, hogy a kényszerűség megszabja az egyházmegye vezetőinek az útját. Kijelenti azt is, az egyház elvárja, hogy vele szemben se érvényesüljenek a politikai felfogások.

— **Szárnyas kerékpár.** Egyik külföldi lap írja: A szárnyas kerékpár föltalálója, Gabriel Csulain legutóbbi kísérletezése alkalmával másfél méter magasságban tíz méteres távolságot röpült át. Ma már nevetségesnek hangzik ez az eredmény, pedig nem is olyan régen, alig tíz évvel ezelőtt údvrivalgással fogadtuk a bukdácsoló repülőgépet, ha nagy nehezen égnek emelte az orrát. További tíz év múltán, úgy látszik, már a tehervonatok is szárnyra kelnek majd.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zoltay Sándor.

Pápa, 1921 Főiskolai könyvnyomda.

Árverési hirdetmény.

Lázi községben folyó évi július hó 3-án délután 4 órakor az országot menti jóforgalmu

sarok-vendéglő

nyilvános árverésen eladatik.

Fővárosi szegény tisztviselő

(több gyermekes család) egyszerű szerény gimn. tanuló 12 éves egészséges fia, díjtalanul ajánlkozik, a nyári hónapokra, az ő testi erejéhez mérten való teendőkre, munkára földbirtokos családhoz.

S. Tivadár Budapest, Baross-tér 20. Trafik.

Csépléshez

Motorbenzin	Gépolaj
Motorhengerolaj	Gőzhengerolaj
Sárga gépzsir	Gyanta
Csapágyfém	Gépszij
Ponyva	Varrószij
Zsák	Klingerit
Mérlegek	Asbest Pakolások

békebeli minőségben garanciával raktárról azonnal kaphatók

Hütter Vilmos

műszaki és gépkereskedőnél.

„Lister” angol motorkerékpár magyarországi képviselője.
PÁPA, Főtér 17. Telefon 121.

Ki volna hajlandó

6 hónapos kisgyermekét megfelelő fizetésért dajkaságba elvállalni?

Cím a kiadóhivatalban.

Igen izletesen főzni tudó, minden házi teendőt végző, szerény igényű, nyugdíjas özvegy tanító ajánlkozik

gazdasszonynak, házvezetőnőnek.

Esetleg 2—3 garzon úr háztartását vezeté.

Levélbeni megkeresés „H. M.” alatt Horváth papirkereskedés Devecser Vaszpreml m.

Hornyolt cementcserep

kapható

KUNT TESTVÉREK

építőmestereknél PÁPA, Kertsor-utca 27.

Fenyődeszkát,

lécet, hevedert, faragott és metszett gerendát, épületfát, fenyőrudakat, faszindelyt, tölgy-, kőris- és bükkfadeszkát és padlót, nyirfarudat, kerékfalpat és küllőt, cserépszindelyt, portland-cementet, tetőfedőlemezt

állandóan raktáron tart s legolcsóbban szállít

Grünwald Testvérek

fakereskedése

Pápa, Árok-utca 9. — Telefon 35.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrótechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villanyszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközölök, Malmok, gazdaságok villanyvilágítására való berendezését azonnal végrehajtom. Költségvetéseket és rajzokat kidolgozok, Csengők. Főző- és fűtőkészülékek. Házitelefon.